

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Trond Tveit Selvik	003	17/04111-88	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
14/19	Borg bispedømmeråd 2016-2019	26.03.2019

Endring av prostigrenser i Borg bispedømme - Romeriksregionen

Vedlegg:

Avgjørelsesmyndighet i saker om kirkelig inndeling - myndighet til bispedømmerådene til å gjøre endringer i prostiinndelingen innenfor bispedømmet.pdf

Høringsdokument til høringsinstansene - prostiinndeling Romeriksregionen

Vedlegg 1- oppsummering av høringssvarene - til BDR

Vedlegg 2 - tabell over høringssvarene - til BDR

Vedlegg 3- statistikk - til BDR

Vedlegg 4 - Alle høringssvar - til BDR

Avgjørelsesmyndighet i saker om kirkelig inndeling

Saksorientering

Det vises til Borg bispedømmeråds behandling av sak 75/18 i møtet 11. desember 2018, der vedlagte høringsdokument om prostiinndeling i Romeriksregionen ble vedtatt sendt ut på høring. Høringsinstanser var berørte menighetsråd, fellesråd, kommuner og proster i de tre Romeriksprostiene, samt de kirkelige fellesnemnder for Nye Lillestrøm kirkelige fellesråd og Nye Aurskog-Høland kirkelige fellesråd. I tillegg ble prestene i regionen invitert til å uttale seg. Også prosten i Østre Borgesyssel, samt Rømskog menighetsråd/kirkelige fellesråd og Rømskog kommune var høringsinstanser.

Det er mottatt i alt 59 høringssvar¹. Høringssvarene er oppsummert i vedlegg 1 og gjengitt i tabellform i vedlegg 2. Alle høringssvar og –kommentarer finnes i vedlegg 3. Mer enn 75 % av berørte menighetsråd og 85% av fellesråd har avgitt høringssvar, mens kun 4 av 14 kommuner har uttalt seg.

Som oppsummering og vedlegg 2 viser, følger svarene i stor grad nåværende prostigrenser. Kort oppsummert er det:

- Stor enighet om at nye Aurskog-Høland kommune bør flyttes til Østre Borgesyssel prosti. Dette er ønsket av prosten i Østre Borgesyssel, av Rømskog MR/FR, av Rømskog kommune og alle menighetsråd i Aurskog-Høland med unntak av Aurskog

¹ I tillegg er medregnet at Hurdal og Rømskog menighetsråd også uttaler seg som fellesråd. I vedlegg 1 er summen dermed 61.

Menighetsråd. Det støttes også av prosten i Østre Romerike og de fleste øvrige høringsinstanser i Østre Romerike prosti. Høringsinstansene i Øvre Romerike prosti er mer nyansert (de fleste går inn for at A-H går til «Skedsmo» prosti og en deling av nåværende Nedre Romerike). I Nedre Romerike prosti er det svært få høringsinstanser som uttaler seg om dette spørsmålet.

- Stor lokal motstand i Nedre Romerike prosti mot å dele prostiet på nåværende tidspunkt - det er kun Kirkelig Fellesnemd for nye Lillestrøm kommune som går inn for en deling i tillegg til uttalelsene fra Sørums og Fet.
- Stor grad av samstemmighet blant høringsinstansene om at Øvre Romerike prosti tilføres Nes kommune/FR og dermed uansett blir et stort prosti i norsk sammenheng med en befolkning på nær 106.000 mennesker og med vel 75.000 medlemmer (71,7%)
- De fleste høringsuttalelser som går inn for ett eller to store prostier, peker på behovet for å styrke prostinivået administrativt.

I samsvar med dette høringsmaterialet fremmer stiftsdirektøren forslag til vedtak som følger:

1. Nye Aurskog-Høland kommune inngår i Østre Borgevissel prosti.
2. Nedre Romerike prosti deles ikke (men tilføres Fet og Sørums kommuner ettersom disse blir del av Nye Lillestrøm kommune)
3. Nes kommune overføres til Øvre Romerike prosti, slik at Østre Romerike prosti nedlegges.

Virkningstidspunkt for endringene settes til 1. desember 2019 (samme tidspunkt som de nye fellestrådene trer i funksjon). Spørsmål om styrking av de administrative ressurser til prostinivået vil stiftsdirektøren komme tilbake til i forbindelse med budsjettbehandling/-revisjon.

Statistiske data ift stiftsdirektørens forslag fremgår av vedlegg 3. Det er brukt samme tallgrunnlag som ved høringen (dvs data for 2017).

Til sammen 11 høringsvar gir uttrykk for at det burde vært utredet fire prostier på Romerike. Stiftsdirektøren peker på at dette ligger utenfor den myndighet Borg bispedømmeråd alene har til å avgjøre saken, og at dette også vil ha budsjettmessige konsekvenser som Kirkerådet i så fall må ta standpunkt til². Stiftsdirektøren fremmer ikke dette som et aktuelt alternativ.

De fleste høringsvar er avgitt i tabellarisk form med korte kommentarer. Alle høringsvar finnes i nummerert rekkefølge som vedlegg 4, men stiftsdirektøren vil peke på de noe mer omfattende høringsuttalelser bl.a fra prostene i Østre (nr.18) og Nedre Romerike (nr. 44) samt en interessant høringsuttalelse fra soknepresten i Fet og Dalen Anne Borgen (nr. 40).³ Prostene er ikke samstemte i sine høringsvar.

Stiftsdirektørens forslag medfører at det i denne omgang blir to svært store prostier på Romerike. Dette er ikke en optimal løsning, og det er verdt å merke seg uttalelsen fra

² Se vedlagte brev fra Kulturdepartementet av 27. juni 2017 om avgjørelsesmyndighet i saker om kirkelig inndeling, som overfører myndighet til bispedømmerådet på nærmere vilkår hva gjelder kirkelig inndeling innenfor bispedømmet.

³ Alle høringsvar er viktige, men av de mer omfangsrrike kommentarer vises til uttalelsene fra Eidsvoll kommune (nr. 6); fra Nes og Nittedal FR (nr. 20 og 47), fra Hovin og Årnes MR (nr. 13 og 34) samt fra prestefellesskap og enkeltprester (nr. 17, 38, 39 og 58 samt 42 og 43).

soknepresten i Fet og Dalen Anne Borgen, som på prinsipielt grunnlag peker både på § 1 i prostens tjenesteordning og faren for sub-kulturer i et prestefellesskap med mange personer samt stort behov for koordinering og ledelse. For stort lederspenn representerer en mulighet for dårligere kontakt mot menighetene i prostiet. Hun argumenterer for at prosten må være en synlig kirkeleder ift alle sokn i prostiet, og at prosten kanskje er kirkens viktigste interne bindeledd. I pkt 9 i sin uttalelse peker Borgen på at trenden i private store organisasjoner og bedrifter er at driften sikres gjennom mindre operative underenheter. Hun argumenterer derfor for mindre prostier i regionen, helst tre eller flere ...

Stiftsdirektøren har ingen problemer med å se de prinsipielle spørsmål knyttet til å etablere to store prostier på Romerike på nåværende tidspunkt. Allikevel er det liten tilslutning fra de berørte instanser (med unntak av uttalelsene fra Fet og Sørumsdal) til å dele Nedre Romerike prosti. Selv om det foreslåtte Nedre Romerike prosti bl.a etter folketall blir landets største, vil prosten allikevel kun få 2,5 prestestillinger mer enn nye Øvre Romerike prosti (som ingen av høringsuttalelsene i realiteten ser for seg å bli delt). Til en viss grad kan man si at dette kompenseres ved at prosten i nye Nedre Romerike kun vil ha 4 fellesråd å forholde seg til, samt et betydelig færre antall sokn enn i de to øvrige prostier omfattet av forslaget til endring.

Borg biskop mener at en to-delning på Romerike som forslått, innebærer altfor store prostier. Han påpeker også at det i Borg-sammenheng ikke bør være et premiss at kommuner i et prosti har felles geografiske grenser.

Et tema som ikke har vært belyst i høringen gjelder hvorvidt etableringen av region Viken fra 01.01.20 vil få betydning for organiseringen i regionen ettersom Lunner kommune (med felles grenser mot Nittedal og Nannestad) overføres fra Oppland fylke (Hamar bispedømme) til Viken. Selv om det ikke er slik at bispedømmegrenser må følge region-/fylkesgrenser, åpner allikevel overføringen av Lunner for spørsmålet om å etablere et vestlig Romeriksprosti⁴.

Borg biskop mener også at en evt. etablering av et Vestre Romerike prosti kan gjøres uavhengig av spørsmålet om Lunner og regioninndeling.

Dersom Borg bispedømmeråd ønsker å gå videre på et slikt vestlig alternativ, må dette i første omgang tas opp med Hamar bispedømmeråd og Hamar biskop. Også soknene i Lunner må høres før saken behandles av Kirkerådet og oversendes departementet for endelig avgjørelse, jfr. vedlagte brev fra Kulturdepartementet av 27. juni 2017⁵.

Stiftsdirektøren antar at dette spørsmål (overføring av soknene i Lunner kommune/ til Borg bispedømme) kan være avklart før sommeren. Om så blir tilfelle, anser stiftsdirektøren det nødvendig å sende ny sak om prostiinndeling på Romerike ut på høring i august med mulig frist 1. oktober, slik at saken endelig kan avgjøres i bispedømmerådets møte 28.10.19⁶).

Stiftsdirektøren fremmer på bakgrunn av ovenstående 3 forslag til vedtak, hvor det først (forslag A) avklares hvorvidt bispedømmerådet ønsker å starte en prosess ift å overføre soknene i Lunner kommune til Borg bispedømme. Dersom dette vedtas, mener stiftsdirektøren at spørsmålet om å overføre soknene i nye Aurskog-Høland kommune til Østre Borgesyssel prost allikevel kan avgjøres nå (forslag B)

⁴ Eksempelvis kan dette omfatte Nannestad, Gjerdrum, og Hurdal i kombinasjon med (deler av) det i høringen foreslåtte nye Nedre Romerike bestående av Nittedal, Rælingen og Lørenskog kommuner.

⁵ Se også note 2.

⁶ Eventuelle nye prostier kan allikevel iverksettes fra 01.12.19 så lenge det fortsatt vil dreie seg om 3 prostier.

Stiftsdirektøren vil også peke på at spørsmålet om fremtidig kirkeordning langt fra er avklart. Dersom det utvikler seg i den retning at prostinivået styrkes, vil spørsmålet om kirkelig inndeling på nytt måtte reises med tyngde. Å organisere prostiene på Romerike som nå foreslått, vil derfor kunne bli tatt opp igjen i et ikke altfor langt tidsperspektiv.

Økonomisk/administrative konsekvenser

Dersom det blir 2 store prostier på Romerike, blir prostesetene i Øvre og Nedre Romerike plassert som i dag, mens prostesetet på Nes blir nedlagt⁷. Innsparing av 1 prostestilling vil gi et handlingsrom for å øke ressurser til administrativ hjelp til proster som etter endringene vil ha behov for større ressurser. Som nevnt ovenfor vil stiftsdirektøren komme tilbake til dette i forbindelse med behandling av budsjettspørsmål.

Dersom alternativ A vedtas, må de økonomisk/administrative konsekvenser utredes nærmere.

Forslag til vedtak

A: Borg bispedømmeråd ber om stiftsdirektøren snarest mulig avklarer spørsmålet om en eventuell overføring av soknene i Lunner kommune med Hamar bispedømmeråd/Hamar biskop og eventuelt med Kirkerådet.

B: (tas uansett opp til avstemming):

Borg bispedømmeråd vedtar at soknene i nye Aurskog-Høland kommune overføres til Østre Borgesyssel prosti med virkning fra 01.12.2019

C: (tas opp til avstemming dersom alternativ A ikke oppnår flertall):

Borg bispedømmeråd vedtar at:

- 1. Nedre Romerike prosti deles ikke, men tilføres soknene i Fet og Sørum kommuner.**
- 2. Soknene i Nes kommune overføres til Øvre Romerike prosti, slik at Østre Romerike prosti nedlegges.**

Virkningstidspunkt for endringene settes til 1. desember 2019

⁷ Ullensaker vil være et naturlig tyngdepunkt i det nye prostiet, og stiftsdirektøren ser det naturlig at prostesetet forblir her, selv om flere høringsinstanser i Nes ønsker å beholde prostesete her.